

Vlaams
Parlement

stuk **1376** (2011-2012) – Nr. 3
ingediend op 21 maart 2013 (2012-2013)

Conceptnota voor nieuwe regelgeving

van de heren Ludo Sannen en Bart Van Malderen

over een uitgebreid informatierecht
voor Vlaamse volksvertegenwoordigers
in verband met het verstrekken van waarborgen
door de Vlaamse overheid

Verslag

namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
uitgebracht door de heer Koen Van den Heuvel

*Samenstelling van de commissie:**Voorzitter: de heer Eric Van Rompuy.**Vaste leden:*

de heer Dirk de Kort, mevrouw Griet Smaers, de heren Koen Van den Heuvel, Eric Van Rompuy;
de heren Felix Strackx, Erik Tack, Christian Verougstraete;
de heren Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroi;
de heren Ludo Sannen, Bart Van Malderen;
de heren Piet De Bruyn, Matthias Diependaele;
de heer Lode Vereeck;
mevrouw Elisabeth Meuleman.

Plaatsvervangers:

de heren Jan Durnez, Ward Kennes, Johan Sauwens, Peter Van Rompuy;
de heer Joris Van Hauthem, mevrouw Linda Vissers, de heer Wim Wienen;
de heren Marino Keulen, Bart Tommelein;
de heer Patrick Janssens, mevrouw Güler Turan;
de heren Marc Hendrickx, Jan Peumans;
de heer Ivan Sabbe;
de heer Bart Caron.

Stukken in het dossier:

- 1376** (2011-2012) – Nr. 1: Conceptnota voor nieuwe regelgeving
– Nr. 2: Advies van het Rekenhof

De Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting behandelde de conceptnota voor nieuwe regelgeving van de heren Ludo Sannen en Bart Van Malderen over een uitgebreid informatierecht voor Vlaamse volksvertegenwoordigers in verband met het verstrekken van waarborgen door de Vlaamse overheid (*Parl.St.* VI.Parl. 2011-12, nr. 1376/1) op de dinsdagen 22 mei 2012 en 26 februari 2013.

De commissie heeft deze conceptnota voor advies voorgelegd aan het Rekenhof. Het Rekenhof heeft het advies (*Parl.St.* VI.Parl. 2011-12, nr. 1376/1) op dinsdag 26 februari 2013 in de commissie toegelicht.

I. BESPREKING OP DINSDAG 22 MEI 2012 – TOELICHTING EN BESPREKING

1. Toelichting

De heer *Ludo Sannen* verwijst naar de procedures inzake waarborgregeling en controle van het Vlaams Parlement op de waarborgregeling. Maatregelen en procedures inzake de waarborgregeling en controle daarop die al bestaan, worden erin beschreven. De conceptnota wil aantonen dat rond bepaalde vormen van waarborgregeling, namelijk de facultatieve ad-hocwaarborgregeling, er een tekort is aan mogelijkheden tot controle en vraagt daarvoor de nodige aandacht.

In de conceptnota wordt geargumenteed dat de huidige controle-instrumenten waarover het Vlaams Parlement beschikt niet voldoen. Het Vlaams Parlement beschikt niet over een spoedige en accurate manier om geïnformeerd te worden over de facultatieve waarborgverstrekking.

Het informatierecht van de Vlaamse volksvertegenwoordigers moet zowel ex ante, simultaan als ex post uitgebreid te worden. Ex ante dient het parlement geïnformeerd te worden indien zich een risico manifesteert en de Vlaamse Regering overweegt een waarborg te geven of te stellen. Ook achteraf dient het Vlaams Parlement meer informatie te krijgen. Nadat de tussenkomst is uitgevoerd dient het Vlaams Parlement eveneens regelmatig en accuraat geïnformeerd te worden over het beheer van de tussenkomst. Op het moment dat de tussenkomst nodig is dient het parlement de mogelijkheid te krijgen om via een motie de relevante financiële data op te vragen, die noodzakelijk zijn om de waarborg gedegen te kunnen beoordelen. Dergelijk instrument vormt het voorwerp van de conceptnota.

In de nota wordt een algemeen overzicht geven van de waarborgverstrekking, zoals Giganant. Dit kan een bron van inspiratie zijn ten aanzien van de instellingen waaraan een ad hoc facultatieve waarborg zou worden verstrekt.

Bepaalde beslissingsbevoegdheden met betrekking tot bijvoorbeeld de economische waarborgen zoals de kmo-regeling en Giganant werden gedelegeerd naar dochters van de Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV). De waarborgverstrekking in deze gevallen vloeit rechtstreeks voort uit de decretaal verankerde waarborgregeling voor kmo's.

De voorgelegde conceptnota focust op de facultatieve waarborgregeling, die onderwerp is van een Vlaamse beslissing. De conceptnota behandelt het verstrekken van informatie aan Vlaamse volksvertegenwoordigers van waarborgen die het voorwerp uitmaken van een beslissing van de Vlaamse overheid. Deze regeerperiode geldt dat voor elke gemeenschaps- en gewestwaarborg voor een gecumuleerd bedrag van meer dan vijf miljoen euro, die niet binnen de Giganantregeling vallen. Voor Giganant gaat alles boven de 5 miljoen euro naar de Vlaamse Regering maar ook daar is een decretale regeling voor.

Een recent en controversieel voorbeeld en aanzet tot de vraag naar een meer uitgebreid informatierecht voor het parlement, betreft de waarborgregeling in het kader van de Gemeentelijke Holding. De gewesten hebben bepaalde voorwaarden aan de hogere waar-

borg gekoppeld: de Gemeentelijke Holding moest haar diversificatieprogramma stoppen en haar desinvesteringsprogramma met het oog op de schuldvermindering uitvoeren. De Gemeentelijke Holding kon tijdens de looptijd van de garantie ook geen dividenden toekennen of uitbetalen.

De problematiek in verband met het dossier van de Gemeentelijke Holding biedt een geschikt aanknopingspunt om de zaak voor een uitgebreid informatierecht door het parlement aan de orde te stellen. De vereffening van de Gemeentelijke Holding zadelt de Vlaamse Regering op met een verlies van 265 miljoen euro, terwijl het Vlaams Parlement niet het informatierecht heeft om een mening te vormen over zowel de opportuniteit als de voorwaarden die door de Vlaamse Regering eraan gehecht werden.

Op korte termijn is het enkel mogelijk om de leden van de Vlaamse Regering ter verantwoording te roepen, maar op lange termijn komt het parlement te weinig informatie toe in de vorm van een beperkte rapportering. Het Vlaams Parlement krijgt niet de noodzakelijke informatie teneinde volwaardig te kunnen beslissen. Het maakt het dan ook onmogelijk om met kennis van zaken de verstrekking van de waarborg(en) te beoordelen en al dan niet te machtigen, wat echter van het parlement verwacht wordt.

Het is dus noodzakelijk dat de besluitvormingscapaciteit van het Vlaams Parlement dien-aangaande versterkt wordt. Dit kan door de Vlaamse volksvertegenwoordigers op systematische wijze toegang te verschaffen tot de relevante financiële gegevens van de ondernemingen, overheidsbedrijven en instellingen wiens financieringsverrichtingen zo gewaarborgd worden.

De relevante informatie moet daarom op aanvraag achter gesloten deuren, op voorwaarde van geheimhouding voorgelegd te worden, middels een motie tot verwerving van financiële informatie met betrekking tot de door de Vlaamse Regering verstrekte waarborg. Het recht van het parlement om zulke motie in te dienen, zou ontstaan bij de facultatieve beslissing van de Vlaamse Regering om een waarborg te verstrekken. Zulke motie zou kunnen worden ingediend, beargumenteerd en goedgekeurd in de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting. Bij goedkeuring van de motie zou ten gezette tijde een ‘data room’ ingericht worden voor de leden van de commissie, waar de benodigde documenten ter inzage gelegd worden.

Naar analogie met het privaatrechtelijke ‘due diligence’-onderzoek, hoort het Vlaams Parlement een onderzoek te kunnen uitvoeren teneinde met kennis van zaken te kunnen beslissen over het machtigen van een waarborg. Het nalaten van het uitvoeren van een dergelijk onderzoek komt neer op risicoaanvaarding. Het parlement aanvaardt nu risico’s die op haar toekomen zonder enige kennis van zaken en er kan in deze dus geen sprake zijn van een volwaardige toestemming.

Met de conceptnota willen de indieners de commissie ertoe aanzetten na te denken hoe het parlement bij dergelijke ad-hocwaarborgregeling toch op het juiste moment en nadien ter opvolging over de nodige informatie kan beschikken. Het parlement is mee verantwoordelijk voor de waarborgverstrekking en de enige die de middelen daarvoor ter beschikking stellen.

2. Bespreking

De heer *Dirk Van Mechelen* veronderstelt dat het de bedoeling is om de voorgestelde nieuwe regeling vooral van toepassing te laten op facultatieve ad-hocwaarborgverstrekkingen. Bij de pps-schoolgebouwen is de waarborgregeling de achillespees van het dossier. Het is daar nog steeds wachten op een definitief advies van Eurostat, of het de ‘proof of concept’ kan doorstaan of dat Vlaanderen al dan niet in een financieel avontuur dreigt meegesleurd te worden.

In de motie zou worden bepaald welke informatie ter beschikking moet worden gesteld van de data room en zou de behandeling geregeld worden van die informatie waarvan een parlementslid op vertrouwelijke wijze kennis neemt.

Deze conceptnota toont aan dat er werkelijk een probleem is op dit moment. Het spreekt voor zich dat het parlement recht heeft op maximale informatie met het oog op haar controletaak. Dit zou een elementaire houding van de Vlaamse overheid moeten zijn, een gezonde basishouding, om die informatie bijna ab initio ter beschikking van het parlement te stellen. Hij verwijst daarbij als voorbeeld naar het vernietigend advies van het Rekenhof in de kwestie over de commercial papers ten belope van 40 miljoen euro, waarbij het Rekenhof duidelijk gesteld heeft dat dit een beleidsdaad van de Vlaamse Regering was zonder begrotingsmachtiging en dat het dus niet ging over een loutere thesaurieverrichting, maart wel degelijk om een financiële daad. Er werd verwezen naar het Kas-, Schuld- en Waarborgdecreet van 7 mei 2004. Moet dit decreet geamendeerd worden om er een verscherping in te schrijven? Bovenvermelde kwestie was immers een sprekend voorbeeld van hoe het niet moet.

Op 17 mei 2011, op een moment dat de regering de waarborg stelde voor de commercial papers van de Gemeentelijke Holding, was er mogelijk nog geen acuut risico op faillissement, maar op het moment van de herintekening, op 18 juni 2011, wist de regering maar al te goed dat dit een meer dan risicovolle waarborgstelling was. Daarbij is het Vlaams Parlement niet of nauwelijks geïnformeerd. Hij stelt voor om een voorstel van decreet te maken tot aanpassing van het Kas-, Schuld- en Waarborgdecreet waarbij het advies kan gevraagd worden van de Raad van State.

Het is goed dat er een ad-hocregeling is voor uitzonderlijke situaties, waarbij vooral termijnen belangrijk zijn: in dergelijke situatie moet erg veel beslist worden op korte tijd met verregaande gevolgen. Hij herinnert zich daarbij het dossier van de kredietverschaffing van Dexia, KBC en Ethias, hetgeen onmiddellijk nadien werd toegelicht in de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement.

Bij de waarborgstelling van de commercial papers voor 40 miljoen euro is er echter geen enkele rapportering geweest. Het is dan ook goed om dit te voorkomen.

Hij stelt ook voor om een procedure in het decreet in te schrijven om zodoende het Rekenhof er onmiddellijk bij te betrekken, wat tot nog toe ook ad hoc en in ieder geval na de feiten, gebeurt.

In de conceptnota op pagina 20 spreekt men van facultatieve subsidies in plaats van facultatieve waarborgen, wat een vergissing moet zijn hetgeen bevestigd wordt door de heer *Ludo Sannen*.

De heer *Eric Van Rompuy* stelt vast dat er enerzijds gepleit wordt om te werken op basis van een voorstel van resolutie, anderen pleiten om te werken op basis van een voorstel van decreet.

De heer *Matthias Diependaele* erkent het belang van dergelijke waarborgverstrekkingen, aangezien een groot deel van de lasten bij de belastingbetalers gelegd wordt. Om die reden moet het parlement er (toe)zicht op kunnen houden. Op het moment dat men de waarborg instelt, moeten er duidelijke voorwaarden zijn die moeten gehandhaafd worden. Er moet heel hard opgelet worden wat er precies gewaarborgd gaat worden. De Vlaamse Regering moet zich terdege bewust zijn van wat er gewaarborgd wordt.

Het commissielid vreest echter dat als het Vlaams Parlement voortdurend om gevoelige financiële informatie gaat vragen, en dan vooral bij private ondernemingen, ze er voor moet waken niet in de plaats te treden van de privéondernemingen die gewaarborgd gaan

worden, ook niet als ze gewaarborgd zijn. Privéondernemingen zullen namelijk een voortdurende vraag om gevoelige financiële informatie niet appreciëren. De onderneming heeft zich te houden aan de waarborgen die door de Vlaamse overheid zijn opgelegd, maar hij staat er weigerachtig tegenover dat het parlement voortdurend die ondernemingen op de voet zou gaan volgen en alle informatie op zou eisen teneinde ze te controleren. De overheid moet omzichtig omspringen met belastinggeld, maar moet zich niet in de plaats stellen van die ondernemingen. De ondernemingen moeten zelf de verantwoordelijkheid nemen hoe ze zich aan die voorwaarden zullen houden.

Hij zegt er over te waken niet de illusie te scheppen dat kwesties zoals de laatste jaren voorgevallen zijn, zoals de kwestie met betrekking tot Dexia en de Gemeentelijke Holding, door de voorgestelde regeling volledig verleden tijd zullen zijn. Hij voelt dan ook wel wat voor een aanpassing van de bestaande kas-, schuld- en waarborgregeling, maar of dit systeem tabula rasa maakt met alle financiële problemen, weet hij niet.

De financiële toestand evolueert echter ook dusdanig snel, dat ook actuele en relevant financiële informatie zeer snel aan belang, relevantie en accuratesse kan inboeten. Is het Vlaams Parlement in deze dan het best geplaatst om dit effectief van dag op dag effectief op te volgen? Dat is volgens de heer Diependaele in de praktijk niet haalbaar.

De heer *Ludo Sannen* merkt op dat al heel wat elementen geregeld zijn. Er is zo, onder meer, de regeling van Gigarant, waarbij er een soort van data room georganiseerd wordt in PMV, waarbij alle financiële informatie ter beschikking is en die PMV moet toelaten om na te gaan of ze al dan niet mee gaat in dat verhaal.

Het commissielid benadrukt dat het in de conceptnota dan ook gaat om facultatieve ad-hocwaarborgen, die er zelden zullen zijn, dus om uitzonderlijke gevallen. Het is in dergelijke gevallen dan toch logisch dat het parlement, dat verantwoordelijk is voor alle uitgaven, over alle informatie beschikt. Het is het Vlaams Parlement dat het recht heeft om uitgaven te doen: het moet dan ook de kans en de mogelijkheid hebben om dergelijk dossier vanaf het begin op te volgen. De heer Sannen illustreert de nood aan nazorg rond de waarborgen met het dossier van de Gemeentelijke Holding. Op een bepaald moment heeft de Vlaamse Regering daar bijkomende waarborgen gegeven, zonder dat echter het Vlaams Parlement ook maar enige informatie ter beschikking heeft gekregen. De voorwaarden die de Vlaamse Regering in dergelijke gevallen van waarborgverstrekking oplegt, moeten dan ook minstens voorgelegd worden aan het parlement. In dit dossier heeft het Vlaams Parlement dat echter allemaal pas achteraf moeten vaststellen. Het gaat dus in ieder geval niet om eender welke gevallen.

Het gaat derhalve om uitzonderlijke omstandigheden en niet om een voortdurende opvolging van de gegevens van alle privébedrijven. Een resolutie biedt volgens het lid de mogelijkheid om aanbevelingen ter zake te doen aan de regering en eventueel kan ook voor hem het decreet aangepast worden mocht dat nodig blijken. Misschien moet het decreet ter zake aangepast worden, maar de commissie moet in eerste instantie via een resolutie aanbevelingen doen aan de regering, die dan kan nagaan in welke mate decretale bepalingen moeten geïmplementeerd worden.

De heer *Dirk Van Mechelen* stelt voor advies van het Rekenhof te vragen en hoe zij een aanpassing zien van het Kas-, Schuld- en Waarborgdecreet. Het Rekenhof kan dan zeggen dat of het Kas-, Schuld- en Waarborgdecreet al dan niet moet aangepast worden en wat de gevolgen zijn. De heer *Ludo Sannen* wijst er op dat de conceptnota verder gaat dan enkele situaties zoals de tussenkomst in het kader van de commercial papers. Ook de opvolging mag niet uit het oog verloren worden.

II. BESPREKING OP DINSDAG 26 FEBRUARI 2013

Het Rekenhof werd door de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting gevraagd om advies uit te brengen over de conceptnota. Dit advies werd op dinsdag 26 februari 2013 in de commissie toegelicht.

Namens het Rekenhof, deelt de heer *Daniël Vandendriessche*, eerste-auditeur-revisor bij het Rekenhof, mee dat het Rekenhof van oordeel is dat de conceptnota een waardevol document is. Het Rekenhof kan zich aansluiten bij de gedachtegang. Daar waar er gepleit wordt voor maximale transparantie en informatieverstrekking aan de volksvertegenwoordigers, lijkt het aangewezen hiervoor in een decretale basis te voorzien. De discretie- en geheimhoudingsplicht die rusten op de bestuurders van vennootschappen vereisen dit.

De heer *Ludo Sannen* is tevreden dat het Rekenhof zich schaaft achter de uitgangspunten van de conceptnota. Men is het over het eventuele decretale vervolg nog niet eens of dit via een voorstel dan wel via een ontwerp (van decreet) moet gebeuren. Er zou ook met een resolutie kunnen worden gewerkt. Hij wil zich bezinnen over welke methode het meest efficiënt is.

De heer *Daniël Vandendriessche* verwijst naar de thematische audit van 2012 in verband met het waarborgbeheer (*Parl. St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 36). Een van de conclusies was dat de risicobeheersing en de informatieverstrekking dikwijls ontoereikend waren. Er werd aanbevolen de informatie aan het Vlaams Parlement te expliciteren. De Vlaamse Regering heeft in het programmadecreet van 21 december 2012 al een bepaling ingelast in het decreet van 7 mei 2004 houdende bepalingen inzake kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest, dat bepaalt dat de Vlaamse Regering aan alle entiteiten modaliteiten kan opleggen inzake verplichte rapportering en het beheersen van risico inzake het kas-, schuld- en waarborgbeheer. Er is daar al een aanzet tot een decretale verankering gegeven, die nog verder moet worden uitgewerkt in een besluit van de Vlaamse Regering.

De heer *Ludo Sannen* bevestigt dat er al een decretale aanzet is waarbij de Vlaamse Regering alles bepaalt. Hijzelf vertrekt echter van het standpunt dat het parlement het recht moet hebben om over de nodige gegevens te beschikken, onafhankelijk van het initiatief van de Vlaamse Regering. Dit gaat verder.

De heer *Erik Tack* steunt dit initiatief.

Mevrouw *Elisabeth Meuleman* vindt dat de conceptnota de goede richting uitgaat. Als het echter bij een conceptnota blijft, dan blijft het initiatief dode letter. Ze hoopt op een vervolg, bij voorkeur via een voorstel van het parlement.

Mevrouw *Griet Smaers* benadrukt dat de conceptnota is opgemaakt na de besprekingen over de Gemeentelijke Holding. Ze stelt voor dat men het mogelijke vervolg en het juiste instrument nog even verder bestudeert.

De heer *Matthias Diependaele* vindt het goed dat er meer controle komt. Men moet dan wel het instrument vinden dat dit het best realiseert. Een massa informatie ter beschikking stellen is niet noodzakelijk de beste manier om een betere controle te gaan uitoefenen op de waarborgen. Bij de opvolging gaat men moeten kijken met welk instrument dit moet gebeuren. Daarover moet nog verder worden nagedacht.

De heer *Ludo Sannen* beaamt dat het voorstel na het debat over de Gemeentelijke Holding werd opgesteld. Men mag het er echter niet aan linken. Voor elke mogelijke toekomstige ad-hocwaarborg voor de Vlaamse Regering is er een snel en efficiënt instrument nodig, zodat het parlement snel en doelmatig betrokken kan worden om de noodzaak van de ad-hocwaarborg te controleren.

De heer *Sas van Rouveroy* suggereert om niet met een gewone meerderheid te werken omdat het om zeer gevoelige informatie gaat. Dit moet door een grotere meerderheid worden gedragen. Hij stelt voor om het aan te nemen met een tweederde meerderheid.

Eric VAN ROMPUY,
voorzitter

Koen VAN DEN HEUVEL,
verslaggever